

Helikopter kot pomoč specialnim reševalnim ekipam

Uvod:

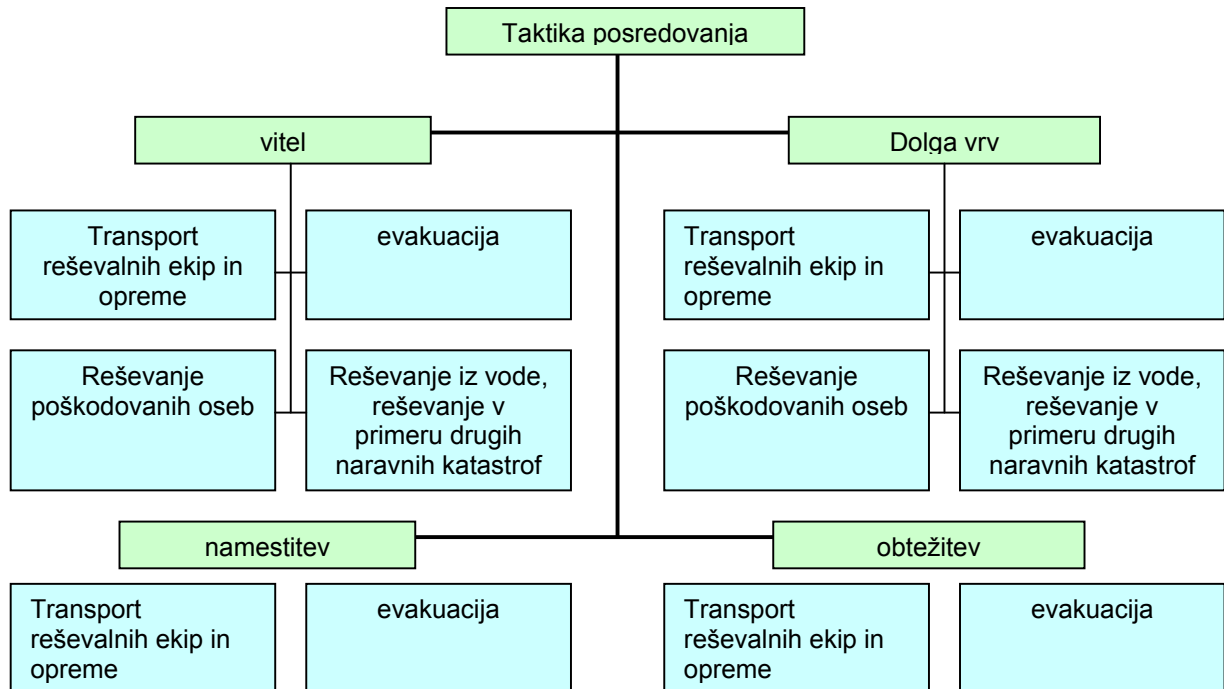
Helikopter predstavlja pomemben del reševalne verige, tako v sistemu transporta ekip in poškodovanih oseb kot pomoč v transpotu reševalne opreme.

Uporaba helikopterja nam omogoča hitro reševanje na težko dostopnih področjih. Transport poškodovanih oseb je hitrejši.

Upoštevati je potrebno pogoje, ki dovoljujejo uporabo helikopterja. Pilot je odgovoren za izvedbo reševanja glede na vremenske razmere ali geografske značilnosti terena, kjer rešujemo.

Potrebno je stalno usposabljanje reševalnih ekip, tako posadke helikopterja kot tudi reševalcev letalcev (gasilci, medicinsko osebje, gorski reševalci...).

TAKTIKA POSREDOVANJA, NALOGE

Reševalne naloge

- prepoznavanje in opazovanje ogroženega območja,
- hiter transport reševalnih ekip in opreme,
- evakuacija,
- reševanje poškodovanih oseb,
- reševanje iz vode, reševanje v primeru drugih naravnih katastrof,
- hiter in varen transport poškodovanih oseb v bolnico;

Taktika posredovanja:

1. reševanje s pomočjo vitla in jeklenice,
2. reševanje z dolgo vrvjo,
3. lebdenje nad objekti, reševanje s strehe med lebdenjem,
4. uporaba uteži, reševalne košare,
5. spuščanje iz helikopterja;

1. Reševanje s pomočjo vitla in jeklenice

Transport reševalne ekipe in opreme

Reševalno ekipo, opremljeno z opremo za prvo pomoč in tehnično reševanje, lahko s pomočjo helikopterja transportiramo na ali z težko dostopnih področij.

Evakuacija

Najenostavnejšo obliko evakuacije nepoškodovanih ali lažje poškodovanih ljudi z ogroženih območij predstavlja uporaba reševalnega sedeža, s katerim reševalci opremijo evakuirance in jih kasneje vpeto na jeklenico vitla helikopterja.

Transport ljudi

Poškodovane ljudi lahko z vitlom helikopterja transportiramo opremljene z reševalnimi sedeži, mrežami ali reševalnimi košarami, težje poškodovane pa v reševalnih vrečah ali nosilih. Izbira reševalne opreme (reševalni sedeži, nosila...) je odvisna od teže poškodbe. Med transportom mora poškodovano osebo spremljati reševalec letalec, ki je vpet na jeklenico reševalnega vitla.

Uporaba vitla oz. jeklenice je odvisna od dolžino in nosilnosti.

V vseh reševalnih manevrih helikopterja moramo paziti na to, da helikopter operira na višini, ki posadki helikopterja še omogoča varen zasilni pristonek v primeru odpovedi motorja ali drugih razlogov.

Reševanje iz vode in ledenih površin

Ob reševanju ljudi iz vode ali zaledenelih površin (jezera, reke) moramo upoštevati vpliv vetra na vodo. Zaradi zračnega stebra helikopterja nad vodo pride do dviga vodnih par, ki otežijo dihanje reševalcem in evakuirancem.

REŠEVALNI SEDEŽ

Uporaben za reševanje nepoškodovanih ali izjemoma za laje poškodovane osebe.

KORITASTA NOSILA

Koritasta nosila omogočajo enostaven transport hujе poškodovanih oseb.

REŠEVALNA VREČA

Omogoča sicer transport poškodovanih in huje poškodovanih oseb, vendar le v kombinaciji z vakumsko blazino. Pomanjkljivost: slaba toplotna izolacija.

REŠEVALNA MREŽA

Omogoča transport poškodovanih oseb v horizontalni legi, pod poškodovano osebo jo namesto reševalec. Ko je reševalna vreča zložena, zavzema zelo malo prostora.

2. Reševanje z dolgo vrvjo

Trasport reševalne ekipe in opreme

Z uporabo dolge vrvi omogočimo transport reševalne ekipe in opreme na težko dostopne terene oz. neposredno bližino mesta reševanja.

Ob uporabi dolge vrvi se reševalna ekipa ne spušča iz helikopterja.

Evakuacija

Reševalno ekipo in rešene osebe transportiramo na lažje dostopne terene, npr. ceste...

Evakuacija poškodovanih oseb

Reševanje poškodovanih oseb se izvaja z reševalnimi pripomočki (reševani sedeži, nosila, vreča...), odvisno od vrste poškodbe. Poškodovano osebo in spremljajočega reševalca transportiramo na bližnje lažje dostopne terene (ceste...) oz. mesta ki omogočajo pristanek.

Reševanje iz vode in ledenih površin

Ob reševanju ljudi iz vode ali zaledenelih površin (jezera, reke) moramo upoštevati vpliv

vetra na vodo. Zaradi zračnega stebra helikopterja nad vodo pride do dviga vodnih par, ki otežijo dihanje reševalcem in evakuirancem.

Helikoptersko reševanje s pomočjo dolge vrvi predstavlja alternative reševanju s pomočjo vitla in jeklenice. Dolžina vrvi je lahko max 200 m.

Ob vpenjanju reševalne ekipe in evakuirancev ter reševalne opreme moramo upoštevati nosilnost vrvi.

Vremenske razmere vplivajo na dolžino vrvi ter breme, vpeto na vrv.

Čas trajanja vpenjanja bremena na vrv pogojuje čas reševanja.

3. Pristajanje helikopterja (lebdenje z dotikom)

Transport reševalne ekipe in opreme

Tovrsten transport je namenjena predvsem hitrim transportom reševalcev na/z ogroženih območij.

Evakuacija

Ta tehnika nam omogoča reševanje predvsem psihično stabilnih oseb z ogroženih območij. Vstop v helikopter nadzoruje član posadke hlikoptrja. Kontrola nad številom oseb, ki vstopijo v helikopter je pomembna zaradi preprečitve probremenitve helikopterja (preprečiti paniko med ostalimi, ki ša čakajo na evakuacijo).

4. Uporaba bremenske kljuke in reševalne košare

Transport reševalne ekipe in opreme

V primeru, ko helikopter ne more pristati, lahko reševalce, opremo ali evakuirane osebe transportiramo s pomočjo reševalne košare, ki je vpeta na jeklenico na bremenski kljuki helikopterja.

Evakuacija

Uporaba reševalne košare omogoča transport več reševalcev, evakuirancev sočasno. Med reševanjem je pomembna prisotnost strokovno usposobljenega reševalca. Paziti je potrebno, da zaradi panike ne pride do preobremintve nosilnosti košare.

Število oseb je odvisno od nosilnosti košare, jeklenice in helikopterja.

Vremenske razmere vplivajo na možnost uporabe reševalne košare.

5. Spuščanje iz helikopterja

Spust po vrvi je hiter način transporta reševalcev na ogroženo mesto, in je htrejše od spuščanja reševalcev s pomočjo jeklenice reševalnega vitla.

Aktiven spust po dvojni vrvi do 80 m višini/globine je dovoljen samo izkušenim reševalcem.

Vrv je na helikopter vpeta v varovalno napravo. V primeru spusta vrvi se lahko vrv zaplete.

Rezanje jeklenice ali dolge vrvi

V primeru nepričakovanih situacij, kot. npr. zapletanje jeklenice/dolge vrvi na razne konstrukcije, drevesa ali druge ovire na tleh mora operater na reševalnem vizlu v helikoptrju prerezati jeklenico/dolgo vrv. Naprava za prerez jeklenice reševalnega vitla mora biti narejena tako, da ni možno nehoteno aktiviranje le te in posledičnega prereza jeklenice.

Prerez jeklenice/vrvi na kateri visijo ljudje je dovoljeno samo v skrajnem primeru. Z rezanjem jeklenice/dolge vrvi moramo počakati toliko časa, da so osebe, ki visijo na jeklenici /dolgi vrvi v neposredni bližini tal, če je to možno.

Usposabljanje

Pri načrtovanju usposabljanja moramo zagotoviti sočasno usposabljanje helikopterske ekipe in ekipe reševalcev. Medsebojno poznavanje dela in specifičnosti posameznih vrst posredovanja je pomemben dejavnik uspešnega reševanja.

Usposabljanje zajema osnovno stopnjo, nadaljevalno stopnjo in redno periodično obnovitev znanja. Poleg tega moramo k samemu izobraževanju prišteti tudi redne vaje.

Minimalne zahteve glede izobraževanja, periodike in druge značilnosti so odvisne od posamezne helikopterske enote oz. reševalne organizacije. Z dvigovanjem nivoja reševalnih tehnik je potrebno povečati tudi obseg oz. število vaj.

Transport reševalne ekipe in opreme

Potrebno je voditi evidenco vsakega izobraževanja, seznam udeležencev, spisek vaj in druge značilnosti.

Pravila usposabljanja in reševanja

Pred začetkom vsakega izobraževanja/reševanja moramo:

- razložiti postopek vaje/reševanja,
- preveriti radijsko zveze/komunikacijo,
- dogovoriti se za ročne signale,
- razložiti postopke v primeru nezgode;

Sprememba postopkov dela med vajo/reševanjem je dovoljena samo v primeru, ko so o spremembi obveščeni vsi člani tako helikopterske kot tudi reševalne ekipe.

Analiza dela med vajo/reševanjem je dobrodošla, saj se z analizo obnovi vse postopke in odpravi morebitne pomanjkljivosti med samim delom.

Osnovna navodila reševalcem ob uporabi helikopterja

Varnost je najpomembnejša!

Helikopterji s sistemom NOTAR (brez repnega rotorja) omogočajo varnejše delo kot tisti s klasičnim repnim rotorjem.

Upoštevati navodila proizvajalca helikopterja, reševalnega vitla in druge opreme brez izjeme!

Upoštevati in uporabljati isto terminologijo zaradi morebitnega sodelovanja različnih helikopterskih posadk in reševalnih služb.